

**Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce
Posudek - Závěrečná práce - CŽV**

Student: Barbora ŠROUBKOVÁ

Obor: učit.1.st.ZŠ

**Název práce v českém jazyce: Vhodnost literárních textů pro výchovu ke
čtenářství na prvním stupni ZŠ**

**Název práce v anglickém jazyce: Adequacy of a literary text for the development
of reading at primary school**

Vedoucí práce: PhDr. Ondřej Hausenblas

Oponent práce: mgr. Štěpánka Klumparová, Ph.D.

Diplomantka Barbora Šroubková se pustila do práce na poli u nás dosud málo probádaném, a zhostila se úkolu velmi zodpovědně. V teoretické části pečlivě zapracovala na ujasnění rozdílů mezi pojmy, případně na tom, aby se upřesnilo, v jaké smyslu je sama chápe a v práci použije. Čerpala ze současné odborné literatury, a tam, kde schází česká, se obrátila k zahraničním (anglicky psaným) pramenům. Aplikovala pro své zkoumání jeden ze zahraničních modelů čtenářského kontinua (vývojové mapy učebního pokroku), tzn. že se s ním musela seznámit a pochopit ho v souvislostech s výukou i čtením. Oceňuji, že diplomantka propojila poznatky teoretické s praktickým bádáním o dětských knihách a jejich četbě. Aby to mohla provést, musela se zabývat i nezjevnými složkami čtenářství, například motivací čtenáře nebo metakognicí.

Diplomantka propojuje poznatky teoretické s praktickými účely v průběhu celé práce. Proto si učinila přehled o vývoji čtenáře, o cílech výuky (přemýšlivý a nezávislý čtenář). Považuji za důležité, že B. Šroubková neuzavírá své úvahy o čtenářství a literární výchově jen obdobím docházky na 1.stupeň ZŠ, ale sleduje i perspektivu dalšího vývoje čtenářství žáka. K tomu potřebuje jak mapu učebního pokroku (čtenářské kontinuum), tak psychologické a pedagogické charakteristiky vývojových období. I v těchto kapitolách využívá svých informací získaných dotazníky a hovory s dětmi a učiteli v praxi.

Od pojmů čtenářského vývoje a čtenářského kontinua se diplomantka dostává k pojmu LPDM a k třídění knih pro děti. I zde čerpá ze zahraničního modelu, ale také z domácích zdrojů (MK v Praze).

Diplomantka si stanovila několik hypotéz, na které přišla během studia a během setkání se žáky – čtenáři. Bylo by vhodné, aby autorka u obhajoby blíže vysvětlila, proč zvolila za své hypotézy právě tři uváděné na str. 33-34.

Diplomantka získala odpovědi žáků z dotazníků a odpovědi učitelů z rozhovorů. Oceňuji, že způsob dotazování řádně popsala, ale hlavně že výsledky interpretuje (s.

44-53). Ze získaných odpovědí vyvodila závěry, které dotahuje do představy o školní praxi ve výchově čtenářů. Skepticky usuzuje, že pro ověření hypotéz, které si v práci formulovala, nebyl její zkoumaný vzorek dost početný. Cením si toho, že nepovažuje omezený průzkum za statisticky dost významný, a nepodřizuje fakty svým hypotézám. K závěrům připojuje i další otázku nebo nápad, jak postupovat ve výuce. Tím projevuje smysl pro aplikaci výzkumu, respektive pro akční výzkum, který i na omezeném vzorku žáků pomáhá učitelům konat potřebná rozhodnutí o výuce. V praktické části uchazečka ukazuje, jak získané poznatky o čtení, čtenářství a výuce aplikuje ve výuce. V zápise o provedené hodině literární výchovy velmi vnímavě reflektuje, které rysy textu a které postupy měly u dětí úspěch, i co by jako učitelka příště měla a chtěla dělat jinak. Dokládá práci dětí jejich produkty z hodin. Závěrem však také vyhodnocuje svou lekci z hlediska vývojového kontinua a reflektuje vhodnost vybraného textu pro daný stupeň rozvoje žáků. Reflektuje svou lekci také co do její výstavby a co do reakce dětí. To všem ukazuje, jak se diplomantka dokáže svou připravenost obecně učitelskou a odbornou aplikovat na proces výuky. V poslední části DP B. Šroubková předkládá přehled knih a jejich vyhodnocení co do vhodnosti pro určité fáze vývoje čtenářství. Na základě kritérií od B. C. Hillové komentuje jednotlivé knížky tak, aby byla jejich vhodnost patrná případným zájemcům o využití knihy ve výuce. Připojuje své nápady pro učitelovo vedení hodiny. Diplomantka v charakteristice rysů knih také dokazuje, že dokáže stručně a výstižně opsat vlastnosti podle sledovaného kritéria. Ale především ukazuje, že vidí kvality knihy jako spojitě nádoby s procesem čtení, s aktivitou čtenáře. V Závěru DP uchazečka shrnuje obsah i výsledky z jednotlivých kapitol DP a vysvětluje, jak práce s vývojovým kontinuem může pomoci, když české dokumenty (RVP) čtenářskou gramotnost téměř nijak nespecifikují. Kapitola Závěr je dosti dlouhá a podrobná, uchazečka by měla u obhajoby vytknout svá hlavní zjištění a poznatky. Složitá problematika, kterou se práce zabývá, je podána jazykem odborným a kultivovaným. Škoda, že na několika místech zaznívá jakoby vliv anglických pramenů a na některých místech jsou formulace věty poněkud méně obratné.

Navrhuji hodnotit práci jako výbornou.

V Praze dne 31. 12. 2012

Ondřej Hausenblas
Podpis